

Сучасний світ швидко змінюється. А отже правила для безпечного існування в ньому теж. В останні роки в Україні значно загострилася проблема поширення наркотиків, погіршилася криміногенна ситуація та відчутно зріс рівень міграції. Ці та багато інших проблем підштовхують до пошуку нових, альтернативних способів турботи про громадську безпеку.

Один з таких нових підходів, що дозволяють підвищити безпеку в районах, містах і селах, — СУСІДСЬКА ВАРТА. Це реальний інструмент для зростання довіри населення шляхом взаємодії поліції і громади — завдяки розв'язанню територіальних проблем, можливості вільного спілкування з поліцією, отриманню відповідей на запитання щодо роботи поліції, державних органів та органів місцевого самоврядування. Ця практика вже декілька десятиліть використовується за кордоном та насправді не є якась особлива інновація. Адже хто, як не мешканці районів, найкраще знає проблеми тої чи іншої місцевості.

Цей посібник розроблено для того, щоб пояснити основні принципи підходу СУСІДСЬКА ВАРТА, історію та поширення у світі, алгоритм приєднання до підходу та комунікації з представниками правоохоронних органів. На основі реальних прикладів ми впевнимися, що безпека залежить насамперед від нас самих.

ЗМІСТ

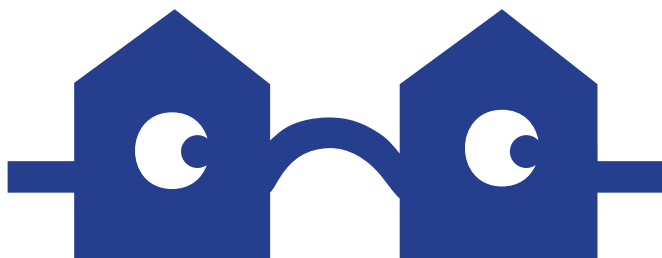
- 4** **ЩО ТАКЕ СУСІДСЬКА ВАРТА?**
- 6** **СУСІДСЬКА ВАРТА В ІНШИХ КРАЇНАХ**
- 8** **ПЕРЕВАГИ СУСІДСЬКОЇ ВАРТИ**

- 10** **УЧАСНИКИ СУСІДСЬКОЇ ВАРТИ**
- 11** **ЧИ ПОТРІБНА ВАМ СУСІДСЬКА ВАРТА: ТЕСТ**

- 12** **5 КРОКІВ ДО СУСІДСЬКОЇ ВАРТИ**
 - 13** **КРОК 1. ПЕРША ЗУСТРІЧ**
«ОБ'ЄДНАНІ СПІЛЬНОЮ МЕТОЮ»
 - 17** **КРОК 2. РОЗПОДІЛ РОЛЕЙ ТА ФУНКЦІЙ**
 - 21** **КРОК 3. СКЛАДАННЯ ПЛАНУ ДІЙ**
«БЕЗПЕЧНИЙ ДВІР»
 - 22** **КРОК 4. СИМВОЛІКА СУСІДСЬКОЇ ВАРТИ**
 - 24** **КРОК 5. УЧАСТЬ ПОЛІЦІЇ**

- 27** **СУСІДСЬКА ВАРТА В УКРАЇНІ:**
ВТІЛЕННЯ НА ПРАКТИЦІ

ЩО ТАКЕ СУСІДСЬКА ВАРТА?

СУСІДСЬКА ВАРТА

підхід, що дозволяє підвищити рівень безпеки спільноти, будинку, двору, під'їзду через активну позицію сусідів, турботу про свою територію та налагодження дієвої співпраці з місцевою владою та поліцією.

ОСНОВУ СУСІДСЬКОЇ ВАРТИ СТАНОВЛЯТЬ

згуртовані мешканці одного будинку/території, що у співпраці з представниками поліції та іншими органами державної влади та місцевого самоврядування сприяють підвищенню спільної безпеки. Умовно їх можна назвати «локальними осередками» з запобігання злочинності, які керуються відчуттям власної відповідальності за свою спільноту, ведуть злагоджену діяльність щодо поліпшення безпеки та благоустрою двору.

ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ СУСІДСЬКОЇ ВАРТИ ПОТРІБНІ НАЙПРОСТІШІ “ІНСТРУМЕНТИ”:

**обмін інформацією
про робочі розклади,
плани відпусток, типи
транспортних засобів,
що належать
мешканцям тощо;**

**уважність до
підозрілих
дій, предметів;**

**підкування один
про одного;**

**проведення
регулярних зібрань
для обговорення,
планів, ідей та
проблем.**

Це не означає, що буде вестися графік відсутності — зазвичай про такі речі просять найближчого сусіда по сходовому майданчику.

**Засоби комунікації між сусідами
(спільні чати / групи / сторінки).**

facebook

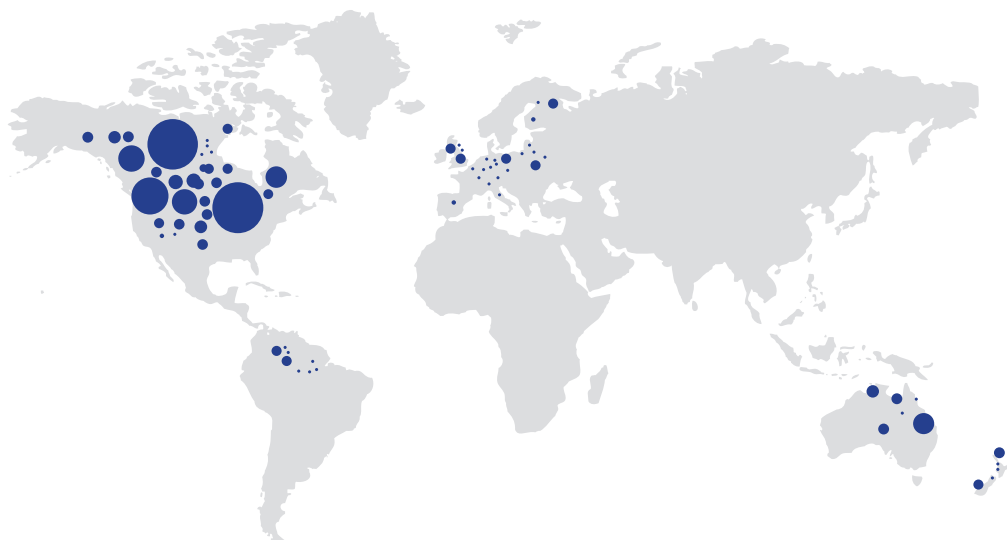
Viber

WhatsApp

Співпраця мешканців під час участі в сусідській варті, як засвідчує практика, стрімко розвивається і стає майданчиком ініціатив у питаннях озеленення території, її прибирання, організації ярмарок та фестивалів.

Звісно, для запуску та досягнення результатів участі в сусідській варті потрібен достатній проміжок часу, бо перед правоохоронцями, представниками місцевої влади та самими мешканцями постає складне завдання – створити нову спільноту з власними цінностями та чітким розумінням необхідності власної активної участі у житті двору. Та будьте впевнені – досягнений результат вартуватиме всіх зусиль і аксіома “БЕЗПЕКА ПОНАД УСЕ” стане життєвим кредо вашої спільноти!

СУСІДСЬКА ВАРТА В ІНШИХ КРАЇНАХ

Програма “Сусідська варта” функціонує в багатьох країнах світу (Канаді, Австралії, США, Новій Зеландії, Великій Британії, Естонії та ін.). Наприклад, першу Національну програму сусідської варти США (Neighborhood Watch Program) ухвалила Національна асоціація шерифів (The National Sheriffs’ Association) 1972 року. Залучення громад США до активних заходів стосовно власної безпеки, пропрацювання алгоритму дій щодо підозрілих осіб чи предметів стали запорукою постійної взаємодії між жителями та правоохоронцями та по цей час служить дієвим інструментом у запобіганні скоєнню правопорушень і злочинів.

Усі наведені знаки сповіщають, що на вказаній території діє сусідська варта, а інформація про підозрілу діяльність негайно передається поліції.

Якщо Сполучені Штати та Канада здаються далекими від української реальності, то погляньмо на Естонію, в якій створена Асоціація сусідської варти Естонії. Це найбільша недержавна організація в країні, що дістала підтримку не тільки з боку поліції, а й інших відомств та організацій.

За даними офіційного сайту Асоціації сусідської варти Естонії (сайт за посиланням — <http://www.naabrivakke.ee/?lang=2>), до підходу долучилася майже вся країна. Це можна відстежити на “живій” мапі руху сусідської варти, відкривши відповідний розділ — Neighbourhood watch on the map.

Приклад Естонії взірцевий і тому за підтримки ОБСЄ представники Асоціації сусідської варти Естонії проводять тренінги для делегацій з різних країн Європи задля поширення найкращої практики підходу, бо безпека в сучасному світі — пріоритет кожної країни.

2014 року за підтримки Австрії була створена Асоціація сусідських вартових Європи (European Neighbourhood Watch Association) як платформа з обміну досвідом між учасниками підходу.

На основі роботи членів Асоціації створено Білу книгу європейської Сусідської варти (White Book of European Neighbourhood) та Регулярну оцінку «Поліція – Сусідська варта – Партнерство поліції та суспільства» (EUNWA – Survey Police – Neighbourhood Watch – Community Policing) — метою посібника та оцінки є вдосконалення та поширення між учасниками найкращих практик Сусідської варти (детальніше — <https://eunwa.org/>).

СУСІДСЬКА ВАРТА В УКРАЇНІ

2017 року завдяки ініціативі мешканців будинків у кооперації з представниками Національної поліції, органами місцевого самоврядування та міжнародними партнерами до сусідської варти долучилися будинки Вінниці, Борисполя, Рівного, Луцька, Хмельницького, Чернівців, Кременчука, Кривого Рогу, Полтави, Херсона та села Віти-Поштової (Київська область).

Інтерес до сусідської варти зростає, і це дає підстави стверджувати, що в перспективі в Україні буде ціла мережа сусідських вартових.

Основне завдання підходу сусідської варти — розвиток добросовісного сусідства та спільної відповідальності за безпеку власного двору

ПЕРЕВАГИ СУСІДСЬКОЇ ВАРТИ:

запобігання злочинності
шляхом підвищення пильності
сусідів та їхньої обізнаності
з проблематикою району

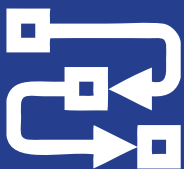
підвищення рівня безпеки
спільноти

відчуття безпеки власного
простору

поліпшення зв'язків між громадою,
поліцією та іншими органами дер-
жавної влади і місцевого самовряду-
вання через активну комунікацію

вміння правильно
реагувати на загрози безпеці шляхом
отримання вичерпної інформації від
представників поліції та завдяки
наявності чіткого алгоритму
реагування на такі загрози

покращення
благоустрою двору

СУСІДСЬКА ВАРТА – ЦЕ

БЕЗПЕКА ЖИТЛА

Мешканці дбають про безпеку в житловому кварталі та безпеку своєї власності, уважні до підозрілих дій.

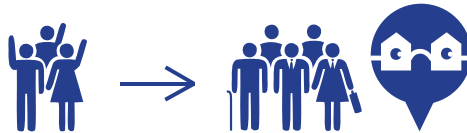
ВЗАЄМОДІЯ З ПОЛІЦІЄЮ

Жителі постійно обмінюються інформацією з поліцією та діляться занепокоєннями щодо ситуації в районі, а поліція звітує про виконану роботу.

ТУРБОТА ПРО СВОЮ ТЕРИТОРІЮ

Жителі покращують благоустрій території, що сприяє зменшенню злочинів.

НЕ ОБОВ'ЯЗОК / кожен мешканець **добровільно** ухвалює рішення щодо приєднання до групи "вартових".

НЕ ВИМОГА / до вас виконувати будь-які особливі завдання, відвідувати всі заходи — ваша діяльність у межах СВ буде стосуватися **спостереження та реагування** на підозрілих осіб/предмети, ви можете **долучатися до поліпшення благоустрою** та **виступати з ідеями** щодо підвищення безпеки та двору загалом.

НЕ ПАТРУЛЮВАННЯ ЧИ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ / правопорушників — це обов'язок правоохоронних органів, а ваша роль **вчасно повідомити про підозрілі дії**.

УЧАСНИКИ СУСІДСЬКОЇ ВАРТИ

ПРЕДСТАВНИКИ ОСББ/

окремих будинків та територій, які відповідно до умов підходу добровільно вирішили приєднатися до сусідської варти.

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ

визначені та закріплені за відповідним утворенням представники поліції, які будуть залучені до впровадження сусідської варти та забезпечення постійного контакту між сусідами та правоохоронними органами.

ІНШІ ОРГАНИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

які будуть надавати підтримку для впровадження програми, співпрацюватимуть з ініціативами та запитами мешканців – учасників сусідської варти.

ТЕСТ

Щоб зрозуміти, чи потрібна вам сусідська варта, дайте відповіді на кілька коротких запитань:

	Так	Можливо/ частково	Ні
Чи знаєте ви свого дільничного офіцера поліції?	2	1	0
Чи ви з сусідами допомагаєте одне одному доглядати за житлом у період відсутності або розв'язувати дрібні побутові проблеми?	2	1	0
Чи проводите ви з сусідами спільні заходи з покращення благоустрою двору та будинку?	2	1	0
Чи проводите ви неформальне спілкування з сусідами?	2	1	0
Чи впевнені ви, що ваше житло чи домашні улюбленці в безпеці під час вашої відсутності?	2	1	0
Чи ви впевнені, що є люди, які можуть допомогти розібратися з хуліганями/нахабним таксистом/інші варіанти до приїзду поліції?	2	1	0

Якщо разом ви набрали:

10–12 БАЛІВ

Вітаємо! Схоже на те, що ви живете в чудовому будинку. Сусідська варта в таких умовах повинна запрацювати особливо ефективно і ще більше покращити вашу безпеку.

0–9 БАЛІВ

Вам варто задуматися над безпекою двору, адже умови, в яких ваш будинок перебуває тепер, часто спричиняють підвищення криміногенності середовища. Сусідська варта саме те, що вам потрібно!

5

КРОКІВ

ДО СУСІДСЬКОЇ ВАРТИ

КРОК 1.

ПЕРША ЗУСТРІЧ “ОБ’ЄДНАНІ СПІЛЬНОЮ МЕТОЮ”

НАЙВАЖЛИВІШИЙ ЕТАП ПРОГРАМИ — це перші збори, бо перед вами та працівниками поліції стоїть завдання дістати підтримку сусідів, що стане запорукою подальшого успішного впровадження підходу.

1.

Насамперед **обов’язково зверніться до працівників поліції**, які допоможуть скоординувати вашу діяльність і визначать відповідальних колег, що будуть долучатися до розвитку сусідської варті, підтримки безпеки вашого двору, превентивної роботи та комунікації.

ЯК ЗВ’ЯЗАТИСЯ З ПОЛІЦІЄЮ?

Звернутися до **відділу зв’язків з громадськістю Управління патрульної поліції** у вашій області (контакти на сайті — <http://cop.org.ua>) — вони допоможуть вам сконтактувати з дільничним офіцером поліції та нададуть інформаційну й іншу необхідну підтримку.

2.

Обравши дату та місце проведення зборів, запросіть сусідів.

ПАМ’ЯТАЙТЕ

Особисте запрошення сусідів на збори – це можливість розширити коло зацікавлених осіб, пояснити завдання та цілі сусідської варті, поширити знання про підхід, передавши посилання на корисні ресурси.

Заплановані дата та час мають бути зручні для більшості мешканців. Розмістіть друковані оголошення про проведення зборів (сповістіть групи у соціальних мережах, якщо такі є).

В оголошенні можна вказати, що таке сусідська варта і які її переваги, поставити кілька питань, які, на вашу думку, можуть змусити сусідів задуматися над проблемами двору і необхідністю їх розв'язання.

3.

Запросіть на збори представників поліції.

У впровадженні сусідської варти поліція — ваш союзник. На зборах вони пояснять механізм взаємодії та підкреслять те, що **сусідська варта – не делегування повноважень** державного органу жителям, а спосіб ефективної багатосторонньої взаємодії, яка у перспективі суттєво підвищить рівень безпеки та покращить благоустрій спільного простору.

Попросіть поліцейських приїхати на службовому авто – це допоможе ще більше привернути увагу сусідів, зацікавити дітей та підлітків.

4.

Продумайте та завчасно підготуйте ваше звернення до сусідів.

Воно має звернути пильну увагу не тільки на нагальну потребу запобігати правопорушенням і покращувати стан безпеки, а й на важливість участі кожного мешканця в діяльності з поліпшення та забезпечення вашого спільного простору. Попередньо узгодьте розподіл ролей з представниками поліції під час зборів.

Використовуйте реальні позитивні приклади учасників сусідської варти в інших містах/районах (детальніше в розділі «Сусідська варта в Україні: втілення на практиці»).

5.

Присвятіть перші збори тільки одній темі.

Намагайтеся не торкатися фінансових питань — це може відвернути увагу від основної теми та зашкодити налагодженню діалогу.

ЗАЛЕЖНО ВІД РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕРШИХ ЗБОРІВ

ЯКЩО УХВАЛЕНО РІШЕННЯ ЩОДО ЗАПОЧАТКУВАННЯ СУСІДСЬКОЇ ВАРТИ:

- треба провести обрання координатора сусідської варти, його заступника і капітанів під'їздів для того, щоб мати відповідальних осіб при виконанні наступних кроків — першочерговий тут “План дій “Безпечний двір” (детальніше — крок 3);
- ознайомте учасників зборів з “Планом дій “Безпечний двір”, надайте примірники для ознайомлення, бо він стане основою для поліпшення безпеки та благоустрою вашого спільного простору.

ЯКЩО РІШЕННЯ НЕ УХВАЛЕНО ЧЕРЕЗ НИЗЬКУ ЯВКУ МЕШКАНЦІВ:

- має сенс запланувати іншу дату;
- за підтримки активних мешканців інформувати (бажано особисто) інших сусідів;
- по змозі, підготувати коротку інформацію про переваги сусідської варти, дату нових зборів та розповсюдити по поштових скриньках.

ЯКЩО МЕШКАНЦІ НЕ ВИЯВИЛИ БАЖАННЯ ВЗЯТИ УЧАСТЬ У СУСІДСЬКІЙ ВАРТІ:

- відкласти ідею на певний час;
- водночас спробувати створити позитивні приклади власними силами (скооперувавшись з поліцейськими та місцевою владою) та презентувати результати такої взаємодії;
- збирайте інші позитивні приклади, які можуть показати важливість і дієвість підходу сусідська варта.

ВАЖЛИВО зібрати контакти присутніх на зборах для подальшої комунікації у вибраних вами засобах обміну інформацією.

НЕ ХВИЛЮЙТЕСЯ, ЯКЩО СПОЧАТКУ ІНТЕРЕС ДО СУСІДСЬКОЇ ВАРТИ БУДЕ НИЗЬКИЙ! НЕ КОЖЕН ГОТОВИЙ ПРИЄДНАТИСЯ ДО ПРОГРАМИ З САМОГО ПОЧАТКУ, ПРОТЕ РЕКОМЕНДУЄМО РУХАТИСЯ ВПЕРЕД, ЗАРУЧАТИСЯ ПІДТРИМКОЮ ОДНОДУМЦІВ І ВИСВІТЛЮВАТИ ЗДОБУТКИ ПРОГРАМИ!

ОСОБИСТА БЕЗПЕКА ПОНАД УСЕ!

**БУДЬТЕ
УВАЖНІ ТА
НЕБАЙДУЖІ**

**ВЛАСНА БЕЗПЕКА ДАЄ ЗМОГУ ДОПОМАГАТИ
ІНШИМ ПРИ ВИНИКНЕННІ НЕСТАНДАРТНИХ/
ЗАГРОЗЛИВИХ СИТУАЦІЙ!**

КРОК 2. РОЗПОДІЛ РОЛЕЙ ТА ФУНКЦІЙ

КООРДИНАТОР СУСІДСЬКОЇ ВАРТИ – ЦЕ ЛЮДИНА, ВІДПОВІДАЛЬНА ЗА ВПРОВАДЖЕННЯ СУСІДСЬКОЇ ВАРТИ ТА ЇЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ.

ЙОГО ОBOB'ЯЗКИ:

- Підтримує зв'язок із поліцією для взаємообміну інформацією, організації спільних зустрічей, розв'язання проблем двору (не плутати з нагальними проблемами – такі питання адресуються лише на гарячу лінію 102).
- Гуртує сусідів, заохочує їх бути пильними та сповіщати поліцію про підозрілі дії в будинку чи на прилеглий території.
- Організовує регулярні зустрічі з поліцією та сусідами, зокрема неформальні заходи. Такі зустрічі дадуть змогу поліпшити взаємодовіру між поліцією та сусідами й підвищити обізнаність з правилами особистої безпеки. За потреби, до таких зустрічей залучаються представники інших органів державної влади.
- Організовує та підтримує ефективну комунікацію між мешканцями будинку.
- Планує та організовує заходи, спрямовані на запобігання правопорушенням та залучає до них сусідів.
- Разом з сусідами та поліцейським визначає оптимальне місце та встановлює знак «Сусідська варта» на прибудинковій території.
- Призначає свого заступника, що переймає обов'язки координатора у разі його відсутності.

**ЗАСТУПНИК КООРДИНАТОРА – ЦЕ ЙОГО ПРАВА РУКА.
ВІН ДОПОМАГАЄ КООРДИНАТОРУ СУСІДСЬКОЇ ВАРТИ,
ПЕРЕЙМАЄ ЙОГО ОБОВ'ЯЗКИ, КОЛИ Є ПОТРЕБА.**

**КАПІТАН ПІД'ЇЗДУ – ЦЕ ЛЮДИНА, ЩО НАЛАГОДЖУЄ
ЗВ'ЯЗОК МІЖ МЕШКАНЦЯМИ СВОГО ПІД'ЇЗДУ ТА
КООРДИНАТОРОМ.**

ЙОГО ОБОВ'ЯЗКИ:

- Знайомиться з новими сусідами.
- Має контакти жителів під'їзду.
- Допомогає координаторові оповіщати сусідів щодо зборів та поширювати новини.
- Служить прикладом для під'їзду стосовно особистої безпеки.
- Комунікує з координатором сусідської варті.
- Повідомляє координатора про проблеми, що турбують мешканців під'їзду і не можуть бути розв'язані силами сусідів, а потребують втручання поліції або інших органів державної влади.

**СУСІДСЬКІ ВАРТОВІ – ЦЕ ВСІ СУСІДИ,
ЩО МОЖУТЬ У ВІЛЬНИЙ ЧАС ПРИДІЛЯТИ
УВАГУ ТЕРИТОРІЇ, ПІДОЗРИЛИМ ОСОБАМ ТА
В РАЗІ ЗАНЕПОКОЄННЯ ПОВІДОМИТИ
КАПІТАНА ПІД'ЇЗДУ, А В ЕКСТРЕНИХ СИТУАЦІЯХ
ЗАТЕЛЕФОНУВАТИ ВІДРАЗУ В ПОЛІЦІЮ.**

ОСОБИСТА БЕЗПЕКА ПОНАД УСЕ!

**ДОТРИМУЙТЕСЯ
ПРАВИЛ
БЕЗПЕЧНОЇ
ПОВЕДІНКИ**

ЦЕ ВБЕРІГАЄ ВІД НЕПРИЄМНОСТЕЙ!

КРОК 3.

СКЛАДАННЯ ПЛАНУ ДІЙ «БЕЗПЕЧНИЙ ДВІР»

ПЛАН ДІЙ “БЕЗПЕЧНИЙ ДВІР” — це розроблена форма, що містить оцінку стану безпеки під'їздів, підвалів, прибудинкових територій за якісними та кількісними показниками. Проведена оцінка безпеки стане основою для формування подальшого алгоритму дій майбутніх «wartovих» та поліпшення стану безпеки двору.

До цього процесу варто залучати представників місцевої влади та поліції, водночас варто проконтролювати, щоб з боку представників місцевої влади не було політичної агітації, що може відвернути жителів, бо **сусідська варта – НЕ ПОЛІТИЧНА платформа**.

- Разом з представниками поліції проведіть **першу оцінку безпеки двору** (зазвичай до цього процесу долучаються координатор сусідської варти та капітани під'їздів; участь усіх мешканців заохочується, хоча й необов'язкова). Так ви зафіксуєте ключові проблеми, які є у вашому дворі та визначите їх пріоритетність. На основі отриманих результатів оцінки – у відповідних графах «Кроки для усунення проблеми» – вкажіть необхідні заходи та відповідальних за розв'язання кожної конкретної проблеми.

РЕКОМЕНДУЄМО

домовитися про терміни виконання необхідних заходів. Як показує практика, це дисциплінує та мотивує всіх учасників сусідської варти до виконання запланованих дій.

- Далі — складання кошторису. Він залежить від масштабності виявлених проблем та готовності жителів до додаткових витрат.

ПАМ'ЯТАЙТЕ!

Одна копія плану дій зберігається в координатора сусідської варти, а друга — у поліції. Поліцейські відповідно до цього документа та визначених проблем, зможуть краще адаптувати свою роботу та допомагати в залученні до кооперації органи державної влади та місцевого самоврядування.

Оцінку безпеки двору та план дій “Безпечний двір” варто складати щоквартально. Це допоможе вам краще фіксувати зміни, що відбуваються в дворі, та структурованіше планувати свій розвиток.

КРОК 4.

СИМВОЛІКА СУСІДСЬКОЇ ВАРТИ

Один із найпростіших способів ідентифікувати двір, що перебуває під пильним наглядом вартових, — встановити відповідний **ЗНАК** на видному місці та розклеїти наліпки, що сповіщатимуть:

- ваш двір — складна ціль для зловмисників;
- ваш двір перебуває під цілодобовим наглядом;
- ваш двір активно залучений до запобігання правопорушенням;
- жителі вашого двору тісно співпрацюють з поліцією.

**В УКРАЇНІ БУДИНКИ, ЯКІ ОРГАНІЗУВАЛИ СУСІДСЬКУ ВАРТУ,
ВИКОРИСТОВУЮТЬ ТАКІ ЗНАКИ ТА НАЛІПКИ:**

Знак символізує пов'язані між собою будинки та очі, які постійно пильнують за безпекою.

усі макети та матеріали можна безкоштовно завантажити на
cop.org.ua/ua/biblioteka/materiali-dlya-susidskoji-varti

Уявіть, що саме так, під постійним наглядом, перебуватимуть ваші будинок і двір, якщо ви разом з сусідами станете єдиною командою, що пильнує безпеку вашої території, і будете сигналізувати недоброзичливцям про те, що правопорушення та будь-яка інша незаконна діяльність у вашому дворі буде негайно припинена і матиме наслідки.

РЕКОМЕНДУЄМО

Полицейські допоможуть вам розмістити знак та розклеїти наліпки.

СИМВОЛІКА СУСІДСЬКОЇ ВАРТИ ПОВИННА СТАТИ ВПІЗНАВАНОЮ!

Побачивши знак чи наліпку, гості двору розумітимуть, що на цій території небезпека не має шансів.

Яскравий приклад такої впізнаваності — крадій Борис (BORIS THE BURGLAR) — символ сусідської вarti США. У всіх куточках країни його знають “в лице”, бо саме він з 1972 року сповіщає громадськість про дію підходу на позначеній території.

КРОК 5.

УЧАСТЬ ПОЛІЦІЇ

**ВАЖЛИВО
РОЗУМІТИ,**

що сусідську варту ініціюють і реалізують члени громади за підтримки та участі поліції.

ІНІЦІАТОР

УЧАСНИКИ

Поліція — ваш партнер у реалізації сусідської варту, і налагоджена комунікація між вами — один з ключових інструментів підходу. У вас буде можливість зв'язуватися з визначеним контактним поліцейським (це може бути як дільничний, так і патрульний офіцер поліції), який безпосередньо співпрацюватиме з вашим будинком.

Однак у разі, коли необхідне миттєве реагування, зв'язуватися з поліцією треба, телефонуючи на 102.

Спілкування та передавання інформації відбувається як в особистому порядку на зустрічах, так і через координатора сусідської варти.

КОНТАКТНИЙ ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ

- бере участь у складанні плану дій та регулярних зустрічах сусідів;
- бере участь у зборах мешканців з питань безпеки, неформальних зібраннях;
- проводить профілактичну та роз'яснювальну роботу у тому числі зі «складними» мешканцями, дітьми та підлітками;
- надає статистичні дані, інформацію про стан криміногенної ситуації в районі;
- допомагає за потреби встановити контакт з іншими органами державної влади або місцевого самоврядування для розв'язання питань благоустрою та безпеки двору.

ТЕЛЕФОНУЙТЕ НА ЛІНІЮ “102”, ЯКЩО:

ви **стали свідком** правопорушення чи злочину;

ви **потребуєте допомоги** внаслідок скоєння щодо вас правопорушення чи злочину;

ви **виявили порушення правил дорожнього руху**, що суттєво перешкоджає заїздові/виїздові транспорту чи пересуванню тротуаром та потребує негайного втручання поліції.

Про таке варто повідомляти і контактного поліцейського — це дасть змогу аналізувати та розробляти заходи профілактики.

ОСОБИСТА БЕЗПЕКА ПОНАД УСЕ!

НЕ ВЛАШТОВУЙТЕ САМОСУДУ

**БУДЬ-ЯКА ПРОТИПРАВНА ДІЯЛЬНІСТЬ
ПОВИННА КАРАТИСЯ ЗГІДНО З НОРМАМИ
ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА, А НЕ ЗА
ПРИНЦИПОМ «ОКО ЗА ОКО»!**

СУСІДСЬКА ВАРТА В УКРАЇНІ: ВТІЛЕННЯ НА ПРАКТИЦІ

ЧЕРНІВЦІ

Фоменко Василь, координатор сусідської варти

Хочеться сказати, що від моменту запуску сусідської варти зменшилась кількість крадіжок, адже поліцейські з'являються частіше біля нашого дому, тісно спілкуються з мешканцями та особами, які проходять по вулиці (чужими). Також досить часто проводять бесіди з громадянами що знаходяться на дитячому майданчику, який став чистішим.

При проведенні зборів мешканців будинку поліцейські завжди радо приходять та спілкуються як з дорослими так і з дітьми. Ще одним плюсом сусідської варти стало зрушення з місця плану обгородження дитячого майданчику задля безпеки дітей та збереження майна. А найголовніше – це те, що сусіди почали знати краще один одного і відповідальніше ставитись до свого майна.

БОРИСПІЛЬ

Лесик Тарас, координатор сусідської варти

Зміни, до який привела сусідська варта можна поділити на дві категорії: матеріальна та комунікаційна.

По матеріальній частині:

Нам вдалося втілити декілька прибудинкових проєктів:

- Встановлення огорожі навколо будинку, яка є необхідністю в зв'язку з великою кількістю комерційної діяльності по периметру.
- Встановлення систем відео нагляду по під'їздах.
- Краща організація паркувальних місць на прибудинковій території.

По комунікаційній частині:

Завдяки сусідській варті набагато покращились соціальні горизонтальні зв'язки між сусідами та державними інститутами:

- Покращився діалог з поліцією та оперативність вирішення деяких питань
- Після того як ЖЕК дізнався, що до системи відео нагляду має відношення сусідська варта, він домовився із місцевим провайдером про виділення інтернет-лінії для цієї системи.
- Сусіди почали уважніше ставитись до незнайомців на подвір'ї та в під'їздах.

КРЕМЕНЧУК

Олег Санду, координатор сусідської варти

Завдяки сусідській варті покращилося відчуття захищеності. Неодноразово помічав як патрульний автомобіль зупинявся біля наших під'їздів і інспектори спілкувались з мешканцями щодо того чи є в людей нарікання і чи не потрібна допомога.

На інформаційних дошках нашого ОСББ вивішується інформація, що допомагає покращити життя оточуючих. В межах сусідської варти не існує «доносів» чи «стукачництва». Ми маємо нормальні взаємовідносини між мешканцями та патрульною поліцією, підвищилася довіра до поліції. А це, мабуть, і є головною ціллю сусідської варті!

РІВНЕ

Вовкодав Дмитро, координатор сусідської варти

Із впровадженням у будинку сусідської варти, бруду та сміття на території стало значно менше (авторитетно підкреслює двірник з багаторічним досвідом!), куріння та розпивання в під'їзді припинилося. Під час роботи сусідської варти у будинку дуже важливо не розірвати тонку ниточку взаємозв'язку та взаємодопомоги дільничного, патрульних поліцейських та сусідських вартових, які в період змін беруть головний удар на себе, викликаючи на себе погрози та невдоволення недобросовісних сусідів.

У нас проведені зустрічі-привітання дітей працівниками поліції, які викликали масу позитивних емоцій як у дітей так і у їхніх батьків.

Сусідська варта на Костромській – все тільки починається. Я вірю в зміни на краще, як би важко не було переконувати сусідів та змінювати життя нашого двору.

Лук'яник Михайло, координатор сусідської варти

- Не приховуватиму, спершу я сам мав сумнів щодо життєздатності сусідської варти. Однак вже за кілька днів після прийняття рішення на загальних зборах, біля будинку мала місце неприємна подія, на яку вчасно зреагували наші вартові і викликали поліцію. Ситуацію владнали досить швидко. Та головне – мешканці відчули колективну відповідальність за свою безпеку і готовність зі сторони поліції прийти на допомогу.
- Сусідська варта двічі продемонструвала готовність швидко вирішити проблеми безпеки в будинку. І якщо раніше від мешканців можна було чути, щось на кшталт «а що ця поліція їм зробить», то вже зараз відношення змінилось. Мешканці стали уважнішими та почали відповідальніше ставитись до своєї поведінки та поведінки інших.

Солончук Людмила, координаторка сусідської варти

Сусідська варта перш за все направлена на гарантування безпечних умов проживання наших мешканців. Молода команда патрульних швидко реагує на наші повідомлення. Район наш не простий, а тому, тільки тісна співпраця може дати позитивні результати. Ми їх вже бачимо. Не має такого дня, щоб патрульна машина не з'явилась у нашому дворі.

Їм не треба нагадувати. Всю обстановку з нашими антисоціальними елементами патрульні знають. Неодноразово на них були складені протоколи, проводилась роз'яснювальна робота. Бажаємо молодій команді так тримати!

Полішук Людмила, координаторка сусідської варти

Сусідську варту ми впровадили в минулому році. Пройшли тренінг від поліцейських, розвісили знаки та наклейки про сусідську варту, зробили оцінку безпеки двору та прибудинкової території. Крадіжок в нас поменшало, патрульні заїжджають під час патрулювань до нас. Продовжуємо реалізовувати заходи з поліцією. Ми відчуваємо, що наша поліція нас береже. Тепер з сусідніх будинків до нас приходять люди і питають про сусідську варту та як її запровадити.

Олена Шендера, координаторка сусідської варти

Сусідська варта допомагає, підтримує та надихає працювати головою правління ОСББ. Як приклад: розмістивши на дверях входу до під'їзду наклейки «сусідська варта» всі «незвані» гості вагалися заходити у будинок чи ні. У більшості випадків - не заходили. Інший приклад: зникли випадки розпивання спиртних напоїв на лавочках, розташованих на прибудинковій території. Також, коли невідомі особи біля чужого авто викликали підозру, сусідська варта з'являлася за лічені хвилини і вирішувала проблемні ситуації.

Гвоздик Надія, координаторка сусідської варти

Почувши про сусідську варту, яку почали запроваджувати в Рівному, зрозуміла, що саме цього не вистачає нашому ще молодому ОСББ! Адже мешкаючи в центрі міста, постійно потерпаємо від несумлінних громадян. Куріння в під'їздах, розпивання алкогольних напоїв на дитячому майданчику, продаж наркотиків на прибудинковій території....

Стояла не проста задача: переконати людей, які майже зневірені та не чекають допомоги, згуртуватися навколо спільної проблеми, не полінуватися викликавши поліцію і у 08:00 ранку і о 03:00 ночі, при цьому не просто не залишитися анонімом, а написати пояснення, заяву. Адже все це означає взяти і на себе відповідальність. Звичайно ми не робимо роботу за поліцейських, але і стояти осторонь не маємо права. Бути очима і вухами, всіляко допомагати - це наш громадянський обов'язок!

Припини спостерігати та «тикати» пальцем на когось, покажи приклад небайдужості і по-чистішому врешті решт змінювати себе в першу чергу, своє ставлення до всього, що відбувається навколо! І можливо тільки тоді, ти можеш сподіватися на зміни.

Саме в цьому я впевнена, саме так я виховую своїх дітей. Саме це, я намагаюсь донести до своїх сусідів. Звісно ще багато роботи, але позитивна динаміка є!

Насправді ж сусідська варта для нас, це не просто робота, це і семінари, корисні знання та досвід, цікаві зустрічі, нові знайомства, позитивні люди та добрі друзі.

Змінимо світ для майбутнього наших дітей!

ВІННИЦЯ

Мазур Олександр, координатор сусідської варти

Зникли проблеми з парковкою, у кожного тепер своє місце. Стали дружніші, оскільки коли на поверсі були крики у сусідки, одразу 3 сім'ї викликали поліцію.

ОСОБИСТА БЕЗПЕКА ПОНАД УСЕ!

РЕАГУЙТЕ НА ПРАВOPOPУШЕННЯ ТА ДОПОМАГАЙТЕ ІНШИМ

**ЯКЩО ХТОСЬ РОЗПИВАЄ АЛКОГОЛЬНІ НАПОЇ
У ДВОРІ – ЗРОБІТЬ ЗАУВАЖЕННЯ, ЯКЩО
СТАЛИ СВДКОМ КРАДІЖКИ ЧИ ІНШОЇ
НЕЗАКОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ – ТЕЛЕФОНУЙТЕ
В ПОЛІЦІЮ ТА ЗА ПОТРЕБИ НАДАЙТЕ
ДОПОМОГУ ПОСТРАЖДАЛИМ І ТЕЛЕФОНУЙТЕ
В ІНШІ СПЕЦСЛУЖБИ!**

Сусідські вартіві, вул. Зулінського

Сусідська варта стартувала в нашому будинку відносно недавно. Спочатку люди відносилися до неї скептично, але після того, як побачили реальні кроки, відношення змінилися докорінно. По-перше, встановлення освітлення на вході в під'їзди сподобалося багатьом мешканцям та відбило бажання сидіти на лавках у багатьох шумних компаній. По-друге, спільна робота з пофарбування входних дверей у під'їзди викликала позитивні емоції як у тих, хто фарбував, так і у тих, хто в силу похилого віку просто сидів на лавці та дивився. Усі бабусі жваво тепер обговорюють сусідську варту. По-третє, встановлений знак сусідської варти став справжнім визначним місцем, біля якого зупиняються люди, фотографуються та активно цікавляться суттю підходу. Але головним та неочікуваним результатом встановлення знаку стало значне зменшення нічних інцидентів під першим під'їздом, який розташований біля нічного магазину. Якщо раніше усі спиртні напої, куплені у магазині, вживали під 1 та 2 під'їздом, то тепер вони роблять це десь у іншому місці.

Інна Волкова, координаторка сусідської варти

Нещодавно трапився зовсім безпрецедентний випадок. Ми через налагоджений та чіткий зв'язок між всіма членами нашої спільноти допомогли вирішити важливу проблему. У нашому дворі, няня на дитячому майданчику відшмагала дитину. Дівчина, яка проходила поряд спробувала заступитися, але встигла лише зняти коляску і дитину на телефон, одразу ж виставивши фото в Вайбері з проханням: «Сусіди, терміново знайдіть маму!» Протягом дня поширили десятки осіб, люди впізнали дитину і знайшли маму.

Наша «Сусідська варта» вже починає мати все на увазі, відслідковує чужинців (фотографує їх), доглядає за машинами та квартирами (виймають пошту, коли сусіди відсутні, та слідкують у нічний час за вікнами тих, хто на декілька днів у від'їзді).

Зростання громадянської свідомості та розвитку ініціативи мешканців, формує в суспільстві атмосферу поваги один до одного, толерантність, нетерпимість до проявів насильства, безпеку спільного майна, спільної території. Сусіди слідкують за порядком разом, а про свої підозри повідомляють поліції, вибраним капітанам під'їздів чи вибраному координатору, який тісно співпрацює з дільничним інспектором та патрульною поліцією Вінниці. Мешканці не байдужі до того, що діється навколо них та навколо нашого будинку.

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Кирик Ігор, заступник начальника Хмельницького відділу поліції ГУНП у Хмельницькій області

Злочинність — це не лише наслідки соціально-економічного становища громадян, а й невідворотний результат безпорядку. Людина порушує закон не тільки через погану спадковість чи неналежне виховання, велике значення і вплив на це має те, що вона бачить навколо себе. Іншими словами, ознаки безладу і недотримання норм поведінки провокують оточення теж забути про правила. Цей аспект полягає в поведінковій психології мас. Тобто якщо люди бачать, що інші порушують і їм це минається, то й вони вважають, що можуть діяти так само. Сусідська варта побудована на зворотному принципі – людина бачить навколо порядок та сама починає його підтримувати, особливо якщо сама чи хтось із родини

бере участь в упорядкуванні. Також важливий бік проекту — формування міцних громад, що формують власний простір та тісно взаємодіють із поліцією та іншими органами державної влади.

Оксана Капітанська, головний інспектор відділу зв'язків з громадськістю Департаменту патрульної поліції

Одна з хвороб нашого суспільства – байдужість. Українці звикли захищати себе та своє, рідко звертаючи увагу на те, що відбувається поза дверима будинку чи квартири. Не знати сусідів, не звертати увагу на незнайомців, не подзвонити у швидку чи поліцію – адже, мабуть, хтось уже подзвонив. І рух вперед стане можливим тільки з усвідомленням того, що цей “хтось” – це саме ти, тут і зараз. Сусідська варта якраз про це – підтримку, довіру, уважність і, зрештою, як наслідок, – безпечний та комфортний спільний простір. Ці базові цінності не потребують надмірних зусиль, грошей чи часу, але у своєму поєднанні здатні покращити життя кожного з нас.

КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

Алла Соловйова, менеджерка ГО “Єдність громади — заможне село”, координаторка реалізації сусідської варти с. Віти-Поштової

Наша громада сіл Віти-Поштової та Юрівки типова для передмістя громада, де осередки старої забудови перемижуються з новими заможними маєтками з високими парканами. В багатьох людей існує уявлення, що високий паркан та охоронна сигналізація убезпечать їх від неприємностей. Однак життя доводить хибність таких уявлень. Вихід — це самоорганізація сусідів у «безпекові» сусідські групи, що навчені розпізнавати небезпеку та вчасно про неї інформувати одне одного та поліцію. Це додаткові «очі» та «вуха» поліції.

Саме так зробили люди з тих вулиць, де були скоєні напади на майно. Вони об'єдналися у сусідську варту, у форматі вайбергруп «SOS». Для початку люди перезнайомилися між собою (знесли свої «внутрішні» паркани), познайомилися зі своїм дільничним офіцером поліції. Домовилися про співпрацю з місцевою владою. Наше завдання — популяризувати хороші приклади та інформаційно, організаційно підтримувати тих, хто своїм активними діями долучився до розв'язання проблем власної безпеки, яка одночасно і спільна проблема громади. Недарма кажуть, що БЕЗПЕКА ГРОМАДИ — СПРАВА СПІЛЬНА.